احمد ادریس رحمانی ۲۰۲۱/۱۰/۳۰

مفهوم جنگ در عصر حاضر

تعریف ما افغانها از جنگ مثل دیگر ابعاد زندگی و دانش ما خیلی یک تعریف کهنه از مقوله جنگ است .مصداق بسیار خوب این مساله تعدد کامنت های دوستان در قبال احتمال جنگ آمریکا با چین است .
چطور ?
در افغانستان جنگ هنوز هم با اساس معیار ها و ایدیال های قرون گذشته تلقی میگردد یعنی هدف جنگ نیست و نابود کردن طرف مقابل است تحت هر شرایط .جنگ معمولا مثل یک روند بی هدف تلقی میگردد که تنها به منظور کشتن طرف اتفاق میافتد .در ۵۰ سال گذشته ما نمونه های خیلی بارز این نوع تفکر عقب مانده از جنگ را در افغانستان مشاهده کرده ایم . نمونه خیلی حیرت انگیز ان کشتن ریس جمهور داود با تمام اعضای فامیل اش توسط کمونیست ها .کشتار سیاسیون توسط حفیظ الله امین .و بعد اش هم کشتن داکتر نجیب و برادر اش توسط طالبان است .در این کشتار ها شما اصلا نشانی از تعریف معاصر جنگ در دنیای پیش رفته را نمیبینید .

در دنیای معاصر جنگ به معنای کشتن طرف مقابل در هر حالت نیست .سخن معروف از دانشمند غربی را که در اینجا برایتان شریک ساختم یک نمونه خیلی خوب از شیوه تفکر مردم دنیای امروز از مقوله جنگ است .

"جنگ درواقعیت دیپلوماسی است منتها با ابزار متفاوت ."
صادقانه بپرسید با تمام کمبودی های طالیان در میتود های جنگی شان برخورد نظامی شان بعد از سقوط کابل خیلی متاثر از یک تفکر نسبتا مدرن تر بوده است .جنگ های احمد شاه مسعود در مقایسه با دیگر قوماندانان زمانش خیلی متاثر از این دید متمدن تر از مقوله جنگ بوده است .
جنگ در مفهوم مدرن اش صرف به معنای یک بازی یا مسابقه است و تا لحظه که طرف مقابل شکست را نه پذیرفته است منطقی به نظر می رسد .ولی به محض اینکه طرف مقابل شکست را پذیرفت دیگر منطقی نیست و اگر هنوز هم پیش برده شود به معنای عقب مانی جدی است .
مثالی خیلی ساده و ابتدایی که فکر کنم کمک خواهد کرد برداشت امروز مردم دنیا از جنگ را برایتان تشریح کند اینست که بازی یا مسابقه های عنعنوی کبک جنگی (کوک جنگی) را برای یک لحظه در نظر بگیرید .دوطرف برسر یک معامله (معمولا پولی) کوک هایشان را به جنگ می اورند .در این مثال صاحبان کوک ها به مثابه دولت ها است و خود کوک ها به مثابه اردو ها .جنگ تاوقتی دوام میکند که یک کوک میدان را رها کرده میگریزد .بعد از ان صاحب کوک برنده برای کوک اش نمیگوید که حالی نوبت نول زدن صاحب کوک بازنده است .گاهگاهی اتفاق می‌افتد که صاحب کوک بازنده از کوره بدر رفته با صاحب کوک برنده دست به یخن میشود و در چنین حالات قصاوت عامه اینست که این آغا بی منطق است چون خلاف قوانین بازی داخل عمل شده است. جنگ های معاصر هم چنین هستند. تا وقتی که اردوی طرف شکست را نپذیرفته است بازی جنگ با قوانین خودش جریان دارد ولی همینکه طرف شکست را پذیرفت دیگر به کشتن سیاسیون طرف شکست خورده نمی انجامد.
حال در قسمت سلاح هستوی و رول اش اگر همین مثل را استفاده کنیم .تصور کنید که صاحبان کوک ها مسلح باشند (هر کدام کلاشینکوف یا کدام سلاح مخرب دیگر داشته باشند) .فکر میکنید که وقت کوک یکی شان مسابقه را ببازد صاحب اش دست به کلاشینکوف خواهد ببرد ?به احتمالا خیلی زیاد که نه چون میبیند طرف مقابل هم کلاشینکوف دارد و اگر من فیر کنم او هم فیر میکند و هردو کشته و یا زخمی میشویم. بنا خود داری میکنند .
در همین سال های اخیر در جنگ کارگیل هند و پاکستان به یک جنگ تمام اعیار داخل شدند .گرچه تا حدودی هند بازنده آن جنگ به حساب میاید ولی هیچ کدام به سلاح هستوی دست نزدند .در واقع امروز یک تعداد دانشمندان تیوری تهدید هستوی به این نظر هستند که در قرن ۲۱ حضور سلاح هستوی در کشور های نسبتا ضعیف چون پاکستان جرات جنگ های متعارف را بیشتر ساخته است چون میداند که طرف مقابل به دلیل تهدید هستوی بودنش دست به جنگ هستوی نخواهد زد .بنا فرصت را غنیمت شمرده طرف قوی را به چلنج میکشد .جنگ کارگیل یک نمونه خیلی خوب از این واقعیت است.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

بنا اکثر کامنت های دوستان در رابطه با اینکه با حضور تهدید هستوی کشور های بزرگ جنگ نخواهند کرد انقدر دقیق نیست. این مساله خیلی وابسته به گستردگی منافع طرفین است. در عین زمان احتمال آغاز جنگ توسط طرف ضعیف خیلی زیاد است .مثلی که گفتیم معنای معاصر جنگ چیزی مشابه به یک بازی است که در نهایت قرار است به طرف مقابل هزینه اقتصادی وارد گردد .درست مثل کسانی که قطعه بازی می‌کنند و در صورت باخت پول می‌پردازند .در دنیای امروز دولت های مدرن حتی جنگ را یک وسیله خوب برای به تحرک آوردن اقتصاد میدانند .

بلی میدانیم که در این بازی ها عساکر کشته می‌شوند ولی واقعیت اینست که عسکر ها مثل کوک های جنگی برای همین کار تربیه و تمویل می‌شوند .**به همین دلیل است که در این کشور ها خدمت عسکری جبری نیست .چون اگر میبود در حق کسانی که علاقمند سهم گرفتن در این بازی نبودند بی عدالتی میشد** .عسکر ها خودشان تصمیم می‌گیرند که بروند بجنگند به هردلیلی که برای خودشان موجه است. اکثر کنوانسیون های حقوق بشر و جنگ به اساس چنین یک برداشتی از مقوله جنگ بوجود آمده است .

امیدوارم در آینده مردم افغانستان هم یاد بگیرند که جنگ به معنای کشتن تا آخرین مرحله نیست وصرف یک بازی است بین سیاسیون و دولت ها .فرق اش اینست که سیاسیون مردم را درکشور ها دیگر با پول و امتیاز علاقمند جنگ میسازند اما در افغانستان با وعده بهشت .

از همه بدتر و تلخ تر این است که سیاسیون افغانستان در میدان جنگ برای بازی خودشان نه بلکه برای بازی یک دولت دیگر وارد میدان می‌شوند .این مثل آن است که همسایه کوک خود اش برایش بسیار عزیز باشد و برای شما بگوید برایتان پول میدهم به عوض کوک من بروید کوک خوتانرا به جنگ برده و کوک حریف مرا شکست بدهید.

تقریبا بیش از ۵۰ سال میشود که سیاسیون ما بخاطر پول مردم خود را برای بازی که بین هند و پاکستان است و یا عربستان و ایران است به میدان جنگ می برند و در ختم جنگ به جز یک مشت پول برای سیاسیون برای کشور و عساکر افغان هیچ چیزی نصیب نمی‌گردد..

فقط نام بدی که مردم افغانستان برای هر کسی که پول بدهد حتما میجنگند.

برگرفته شده از فسبوک

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ